

Firbladet

Årgang 17 – nr 4 – 2004

ISSN 0804 - 2403

Utgitt av Norsk Botanisk Forening,
Østlandsavdelingen

Innhold:

Redaksjonelt	side 2
NBF – ØLA: Informasjon om julemøte: «Noen av våre første botanikere på Syden-reiser» ved Per Sunding	side 3
På øytur blant havre, hvete og tomat i jordbrukskommunen Ås	side 3
Kort referat fra ØLA-møtet 27.10.04: «Vern og forvaltning av orkideer og deres voksesteder» ved Tor Øystein Olsen	side 6
Kort referat fra ØLA-møtet 10.11.04: «Naturlig revegetering av vegkanter» ved Astrid Skrindo	side 7
Orkidéresan 2004 – del 2	side 8
Alnanaturen – en veiviser til dyr, fugler og vegetasjon	side 13
Ber veivesenet klippe	side 14

• Redaksjonelt

Ok, folkens, vi må innse at det er slutt for i år; det hvite belegget som har lagt seg utover verden, er et tegn på at sesongen er slutt for denne gangen – game over!

Men det er tid for bearbeiding av sommerens opplevelser, og det er tid for lysbilder og høstmøter. To møter er allerede avholdt, et i oktober og et i november (se omtaler på sidene 6 og 7), og nå står julemøtet for døren (neste side).

I forrige utgave av Firbladet fortalte vi om vår nyervervete kano og de første spede forsøk på maritim botanisering. I dette nummeret fortsetter vi serien «Disse dristige botanikere i de farlige farkoster» og blir med på øyetur blant havre, hvete og tomat i jordbrukskommunen Ås sammen med Anders Oftan og Øystein Ruden.

Vi har tidligere skrevet mye om forsommerens tur til Gotland – vår lille egotripp – og siden vi ennå har til gode å bli overlesset av stoff fra andre potensielle bidragsytere, griper vi sjansen begjærlig og fyller enda noen spalter med spredte opplevelser fra «Orkidéresan 2004». Se sidene 8–12.

Tidligere i år ble vi oppmerksom på et nytt hefte om naturen i Groruddalen, og på side 12 har vi laget en liten anmeldelse – i fall du også vil skaffe deg heftet.

En rød tråd gjennom hele 2004 har vært diskusjonen omkring bekjempelse av fremmede arter. Da vi hadde hørt Asrid Skrindos foredrag om arbeidet med Oslofjordforbindelsen, kom vi på en annen artikkel vi hadde lest i Romerikes Blad i sommer der Kåre Homble roper et varsku for den ukontrollerte spredningen av lupiner langs veiene. Vi bringer et lite utdrag av denne artikkelen på side 14.

Til slutt vil vi ønske alle våre lesere en riktig god jul og takke alle som har bidratt med stoff til bladet i 2004. Vi kommer tilbake med et nytt nummer en gang utpå nyåret. Send oss gjerne noen linjer!

~ ~ ~

Stoff til Firbladet sendes til:

firbladet@floranor.net

onsdag 8. desember kl. 18.30

Foredrag ved Per Sunding:

«Noen av våre første botanikere på Syden-reiser:
Christen Smith og Jens Rathke»

Møtet holdes i biologibygget på Blindern (Kristine Bonnevis Hus) på rom 3508 (3. etasje).

• **På øytur blant havre,
hvete og tomat i jordbruks-
kommunen Ås**

Anders Often¹ & Øystein Ruden²

¹Anders Often, Måltrostveien 11, 1430 Ås

²Øystein Ruden, Grusveien 12a, 1430 Ås

Innledning

At det er to øyer i Ås kommune må man være svært lokalkjent for å vite om, eller en særdeles skarpøyd kartleser som oppdager de to ytterst små fluelortene på M711-kartet. Øyene ligger også litt bortgjemt der indre del av Bunnefjorden er på sitt smaleste, sør for Nebba der veienden er – og hvor man derfor lett havner – og nord for badestranda og friområdene på Breivoll hvor mange har vært på badetur eller Sankthansfest.

Det var derfor med en sterk følelse av å være på skikkelig oppdagerferd at vi la ut på tur i Øysteins lille oppblåsbare skute denne tidlige oktoberlørdagen. Padleturen startet litt nord for Breivoll, og etter 100 meter med slit i strøm og motvind kunne vi gå i land på Flatskjær.

Resultater

På de to holmene, det vil si Flatskjær og Tuskjær, fant vi totalt 73 arter av karplanter (Tabell 1). Det var en blanding av vidt utbredte arter, strandplanter, nitrogenelskende arter og forvillede ettårige kulturplanter. Av siste kategori fantes både tomat, potet og havre. Så sammen med grasløk, som det også fantes noe av, kunne vi høstet de fleste ingrediensene til en riktig velsmakende vegetarpizza.

Alt i alt var floraen på de to holmene ganske lik. Tuskjær var imidlertid noe mer fuglegjødset og hadde også et større innslag av forvillede, ettårige kulturplanter. Det var kun her vi fant tomat, havre og hvete. Vi fant ingen strandplanter på Tuskjær eller Flatskjær som ikke også finnes langs strandlinjen på fastlandet.

Tabell 1

Planteliste for holmene Tuskjær og Flatskjær i Ås kommune. Funnmerket med «1» er belagt ved Botanisk museum, Oslo. Navnsettingen følger Elven (1994).

«T»: Funnet på Tuskjær – nordre holme. Ås kommune, indre del av Bunnefjorden, 900 m NNV for Breivoll. NM_{WG}968,242, 0–5 m o.h. Registrert: 02.10.2004 ved Anders Oftan & Øystein Ruden.

«F»: Funnet på Flatskjær – søndre holme. Ås kommune, indre del av Bunnefjorden, 450 m NNV for Breivoll. NM_{WG}969,238, 0–3 m o.h. Registrert: 02.10.2004 ved Anders Oftan & Øystein Ruden.

Tofrøbladete

Anthriscus sylvestris (Hundekjeks) T F
Armeria maritima (Fjørekkoll) T
Artemisia vulgaris (Burot) T F
Aster tripolium (Strandstjerne) F
Atriplex littoralis (Strandmelde) T
Atriplex glabriuscula (Bruskmelde) T¹ F¹
Atriplex cf. *patula* (Svinemelde) T¹
Atriplex prostrata ssp. *prostrata* (Tangmelde) F

Barbarea stricta (Stakekarse) T
Barbarea vulgaris ssp. *vulgaris* (Vanlig vinterkarse) T F¹
Capsella bursa-pastoris (Gjetertaske) T F¹
Carduus crispus (Krusetistel) F
Chamomilla suaveolens (Tunbalderbrå) T¹ F
Chenopodium album (Meldestokk) T¹ F¹
Cirsium vulgare (Veitistel) F
Epilobium angustifolium (Geitrams) T¹
Erodium cicutarium (Tranehals) T¹ F¹
Euphorbia palustris (Strandvortemelk) F
Fallopia convolvulus (Vindeslirekne) T¹
Filipendula ulmaria (Mjødurt) F
Galeopsis bifida (Vrangdå) F
Galeopsis tetrahit (Kvassdå) T
Galium album (Stormaure) T F
Galium album x *verum* F¹
Geranium robertianum (Stankstorkenebb) T¹ F
Glaux maritima (Strandkryp) F
Lamium hybridum (Fliktvetann) F¹
Leontodon autumnalis var. *autumnalis* (Følblom) T
Lepidium ruderales (Tevkarse) T¹ F¹
Linaria vulgaris (Lintorskemunn) T¹
Lotus corniculatus var. *corniculatus* (Vanlig tirlunge) F
Lycopus europaeus (Klourt) F¹
Matricaria perforata (Ugrasbalderbrå) F
Melilotus albus (Hvitsteinkløver) F
Persicaria lapath. ssp. *pallidula* (Grønt hønsegras) T¹-
Plantago major ssp. *major* (Vanlig groblad) F
Polygonum aviculare var. *aviculare* (Vanlig tungras) F
Polygonum aviculare var. *neglectum* (-) T¹ F¹
Potentilla argentea ssp. *argentea* (Vanlig sølvmure) T¹ F
Potentilla norvegica (Norsk mure) T¹
Rosa dumalis (Kjøttynpe) T F
Rumex acetosa ssp. *acetosa* (Vanlig engsyre) T

Rumex crispus (Krushøymol) T F
Rumex longifolius (Vanlig høymol) T F
Sambucus racemosa (Rødhyll) T¹
Sedum acre (Bitterbergknapp) T¹ F
Sedum telephium ssp. *maximum*
 (Vanlig smørbutikk) T¹ F¹
Senecio vulgaris (Åkersvineblom) T F
Solanum lycopersicum (Tomat) T¹
Solanum tuberosum (Potet) T¹ F¹
Sonchus asper (Stivdylle) T F
Spergularia salina (Saltbendel) T F¹
Stellaria graminea (Grasstjerneblom) F
Stellaria media (Vassarve) T F¹
Taraxacum Seksjon *Ruderalia*
 (Ugrasløvetenner) T F
Urtica dioica ssp. *dioica*
 (Vanlig stornesle) TF¹
Veronica arvensis (Bakkeveronika) F¹
Vicia cracca (Fuglevikke) TF
Vicia hirsuta (Tofrøvikke) T¹
Viola arvensis (Åkerstemorsblomst) T¹
Viola tricolor (Stemorsblom) T¹ F¹

Enfrøbladete

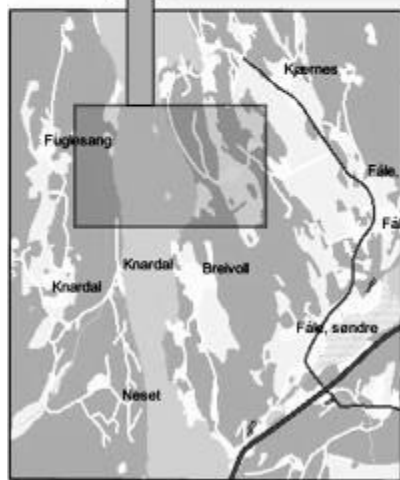
Agrostis stolonifera (Krypkvein) F
Allium schoenoprasum (Grasløk) T¹
Allium vineale (Strandløk) TF
Avena sativa (Havre) T¹
Dactylis glomerata ssp. *glomerata*
 (Hundegras) F¹
Elymus repens (Kveke) TF
Festuca rubra ssp. *rubra*
 (Vanlig rødsvingel) TF
Poa annua (Tunrapp) TF
Poa nemoralis (Lundrapp) T¹ F¹

Poa palustris (Myrrapp) F¹
Poa pratensis ssp. *subcaerulea*
 (Smårapp) TF
Triticum aestivum (Hvete) T¹

Totalt antall taksa:

Tuskjær: 52

Flatskjær: 54

Litteratur

Elven, R. 1994. *Johannes Lid & Dagny Tande Lid: Norsk flora. 6. utgave.*
 Det norske samlaget, Oslo. LXXIII + 1014 s.

• **Vern og forvaltning av orkideer og deres voksesteder**

Onsdag 27. oktober var det igjen duket for et spennende foredrag av Tor Øystein Olsen om kjempeprosjektet som omhandler vern og skjøtsel av Slåttemyra i Nordmarka (Nittedal kommune).

Med medbrakt datautsyr og overheadprojektor, var det en energisk og litt nervøs Tor Øystein som ville kjøre et helt nytt foredragskonsept på oss fremmøtte: bilder fra PC.

Med teknologien på plass, startet en lettet og munter Tor Øystein med å introdusere foredraget og seg selv. Denne gang med vekt på forvaltning av orkideer og deres voksesteder.

I 1997 startet arbeidet med å restaurere gjengrodd slåttmark, og utføre årlig skjøtsel av slåttemarka i form av slått og raking. Dette arbeidet blir ledet av Tor Øystein Olsen. Det er utarbeidet to skjøtelsesplaner for periodene 1997–2001 og 2002–2006, godkjent av forvaltningsmyndighetene.

Som et resultat av denne skjøtelsen, der det igjen er gjort hevd på

mark, har orkideene mildt sagt blomstret på Slåttemyra. Vi fikk se bilder av myrflangre, skogmarihand, smalmarihand, engmarihand, flekkmarihand, myggblom, stortveblad og diverse krysninger. Dessuten fikk vi se bilder av en svært vakker orkidé som Øystein Ruden hadde døpt «fløyelsmarihand», en spesiell utgave av skogmarihand.

Vi fikk også se «historiske bilder» – før og nå – som med tydelighet viser hvilket enormt arbeid som er nedlagt i Slåttemyra, fra gjenvokst myr til åpen slåttemyr med en mengde forskjellige biotoper, fra tørr skogseng til rik fukteng.

Tor Øystein ga oss 1½ time uten et kjedelig øyeblikk, med et vell av kunnskap og engasjement. Tusen takk til Tor Øystein Olsen!

Vi oppfordrer til et besøk på:
www.maridalensvenner.no

PER MADSEN

• Naturlig revegetering av vegkanter – eksempler fra Oslofjordforbindelsen

Dette var temaet 10. november for Astrid Skrindos foredrag i biologibyget på Blindern.

Astrid Skrindo er cand.scient ved NLH og har siden 1998 jobbet med doktorgradsarbeid i emnet «naturlig etablering av stedegen vegetasjon».

Hun har arbeidet med å utvikle metoder for revegetering, og kom med i et FOU-prosjekt for Statens Vegvesen og NLH som tok for seg vegetasjonsutvikling langs den nye 27 km lange Oslofjordforbindelsen fra Røyken til Frogn.

Med medbrakt datautsyr og høy energi, litt forkjølet men likevel for oss fremmøtte, sprudlende frisk, startet Astrid med å fortelle oss at revegetering er lure greier. Og etter hvert begynte også vi å skjønne at hun hadde rett.

Ved å studere terrenget grundig allerede i planleggingsfasen, kan veiene legges slik at de glir naturligere inn i landskapet. Med revegetering blir overgangene mellom vei og terreng mer naturlig. Man innfører færre fremmedarter. Kostnadene for beplantning blir sterkt redusert.

– Det er metodikken for selve utførelsen jeg har jobbet med, sier Astrid. I prinsippet er metoden enkel: Man tar først av toppmassene, definert til de øverste 30 cm, og lagrer den. Når traseen er ferdig, legger man tilbake toppmassene som inneholder den naturlige og stedegne frøbanken.

Det krevde opplæring av grave-maskinførerne. Tradisjonelt var de opplært til å klappe alle jordvoller og sider inntil veien pannekakeflatt og pyntelig. Nå skulle de forsiktig legge toppmassene tilbake, og uten trykk jevne jorda ut til et 10 cm tykt lag. Et kunststykke som de behersket godt etter hvert.

Vi fikk se bilder av forskjellige områder der metoden var brukt, både med en og to vekstsesonger. Rikelig med nedbør i den perioden prosjektet pågikk, sikret at mange områder var grønne og frodige allerede etter første vekstsesong.

Til slutt fortalte Astrid stolt at metoden nå var innført i vegvesenets siste håndbok, og at denne metoden skal benyttes ved alle nye veiprosjekter. Samarbeid med Sverige, Island og Østerrike står for tur.

Vi takker Astrid for et kjempeinteressant foredrag.

PER MADSEN

• Orkidéresan 2004 – del 2

I forrige utgave begynte vi fortellingen om gotlandsturen som vi foretok i juni, og her følger del 2 av «Orkidéresan 2004».

Først litt fakta

Gotland er en lang og flat øy, ca. 135 km lang. Det høyeste punktet er bare 83 m o.h. og den har et flateinnhold på 3140 km². Store deler av øya er oppdyrket mark, men det er også mye gammel beitemark som er i ferd med å gro igjen. Dessuten er det en god del skogsområder. Klimaet skiller seg betydelig fra resten av Sverige. Nedbørmengden på Gotland er bare ca. ¼ av hva man for eksempel har på Västkusten. Den årlige nedbørmengden er om lag 450 mm. Særlig om våren er øya utsatt for tørke.

Gotland består i stor grad av kalkstein, og mange steder ligger de øverste sedimentene, fra Silur-tiden, oppe i dagen. Dette påvirker naturligvis botanikken på Gotland. Selv om øya er nokså flat, er landskapsformene varierte, fra tørr alvarmark til fuktige og kalkrike myrer. På strendene kan du ofte finne store sanddyner. Alvar betyr visstnok «dårlig jord», og mange steder så vi små jordlapper som

minnet mer om grustak enn om dyrkbar mark. Likevel har jordbruk og sauehold vært viktige næringsveier på Gotland – og selvsagt har fisket vært vesentlig for øyas beboere. I dag bor det ca. 57 500 mennesker på Gotland, dvs. ca 0,6 % av Sveriges befolkning. 39 % av gotlendingene bor i Visby. I dag er det flere og flere som baserer seg på turisme som levevei. Men mange er også selsatt i jordbruk, omsorgsyrker og i skolen.

En del av de planteartene som er spesielle for Gotland, kommer opprinnelig østfra, og flere av dem finnes ingen andre steder i Skandinavia enn her. Det er ikke uvanlig at øyer har særegen botanikk. Når det gjelder Gotland, er det mange faktorer som spiller inn: det kalkholdige jordsmonnet har vi allerede nevnt, at Visby har vært et handelssentrum i Østersjøen siden Hansa-tiden, har gjort sitt til at ballastplanter har kunnet innvandre, mange fugler mellomander på Gotland og kan ha med seg frø av ulike slag, frø kan også komme med vær og vind – og sist, men ikke minst; mange arter har vært bevisst innført gjennom tidene.

Ut på tur – hele tiden...

Fredag 11. juni, vår tredje dag på Gotland, tilbrakte vi på øyas sørlige del, en liten halvøy som

kalles Sudret. Det ble et variert program med både fugletitting og botanikk. For oss som hadde mest interesse av vegetasjonen, ble det stor variasjon fra «Musksmyrsk orkidéangar» til «Sundre-alvarets växtlighet».

På en strandeng på vestsiden av Sudret-halvøya fikk vi stifte bekjentskap med svenskegras, *Sesleria caerulea*, som i hvert fall ikke vi hadde sett før. Ny for oss var også johannesnøkler, *Orchis militaris*, som også kalles riddermarilhånd. I Sverige finnes den for øvrig også helt sør i Skåne. En annen sjeldenhet, som hos oss bare finnes et fåtall steder i Østfold, nemlig strandmalurt, *Artemisia maritima*, var også et nytt kryss i boka. Og mange nye kryss skulle komme...

På Västermyren fant vi et rikt utvalg av orkideer. Vi kan nevne: rødflangre *Epipactis atrorubens*, flueblom *Ophrys insectifera*, engmarilhånd *Dactylorhiza incarnata*, nattfiol *Platanthera bifolia* ssp. *bifolia* og stortveblad *Listera ovata*. Men det var også mange andre arter som ikke var daglig kost for oss, eksempelvis krattalant *Inula salicina*.

På Faludden, helt øst på Sudret, fant vi narmarilhånd *Orchis morio* og vakre eksemplarer av melnøkleblom *Primula farinosa*.

Marinøkkel, *Botrychium lunaria*, er den arten i ormetungefamilien som utvilsomt er lettest å finne, og ifølge utbredelseskartene skal den jo finnes overalt – bare man leter lenge nok... Men her ute på odden behøvde vi nesten ikke lete, her var det faktisk mye av den!

Ved Gotlands sørligste punkt, helt ytterst på Faludden, ligger Hoburgen. Her slutter veien, og det er bare Østersjøen som fortsetter så langt øyet kan skue. Den bergarten som dominerer her ute, er den yngste på Gotland, en svært hard kalkstein som lokalt kalles Hoburgsmarmor. Flere steder ser vi store «raukar» og strandgrotter som vitner om havets endeløse tæring på landskapet. Her finnes vidstrakte alvarmarker, små gård-er med karrig jord, og grassletter som har vært brukt som beite for sau i generasjoner. På denne delen av Gotland er nedbøren enda fattigere enn ellers på øya, så det stilles store krav til vegetasjonen. Et gras som har fått fotfeste her ute på odden, er grushengeaks, *Melica ciliata*, som klarer seg godt på det tynne og steinete jordlaget. Men her vokser også vår-adonis *Adonis vernalis*, en art som ellers i Skandinavia bare finnes på Öland. Vi var litt sent ute, for våradonisen blomstrer best i april-mai, men vi fikk da i hvert fall sett ett eneste, litt slitent individ.

Like ved stedet der vi beundret årets siste våradonis, krysset vi igjen Linnés fotspor. Her finnes nemlig en svær stein av rapakivi-granitt, «Gullstainen», en bergart som ellers er helt fremmed på Gotland. Carl von Linné beskrev steinen da han var på Gotland i 1741. Sola gav steinen et gyllent skjær, og han gav den navnet «Gullstainen». På den tiden trodde man at jorda hadde eget liv, på samme måte som planter og dyr. Det var jo vanlig at det dukket opp steiner ute på jordene, og Linné mente at den digre steinen skal ha vokst opp av jorda. I dag vet vi at Gullstainen har kommet med innlandsisen.

Resten av programmet

Vi kunne gjerne ha fortalt om mange flere morsomme opplevelser fra denne helt spesielle uka i juni 2004. Men gjør vi det? Nei, vi gjør ikke det.

Men vi oppfordrer alle som ennå ikke har vært på Gotland, til å ta turen. Du kan enten delta på Orkidéresan, eller du kan reise på egen hånd. Hvis du reiser på egen hånd, vil det være lurt å forberede seg godt på forhånd. Det finnes gode turbeskrivelser på nettet som også inneholder detaljerte artslister. Det er dessuten veldig greit å ha egen bil, for det blir mye farting hit og dit...

Men velger du Orkidéresan, er det bare å henge seg på, fra tidlig morgen til sene kveld. Da trenger du ikke bil – alle turene går med buss – og underveis blir du fylt opp med all den informasjon og alle de anekdoter du måtte ønske deg.

Vår faste bussjåfør, Tore Pettersson, brakte oss trygt omkring på de underligste små veier. Vår emivalente turlleder Rolf Jacobson og hans alltid tilstedeværende og blide assistent Rita Larje bød på et gjennomarbeidet og variert program som er helt uten sidestykke. Og som en ekstrabonus hadde vi stadig gleden av å treffe den kunnskapsrike bonden og kulturformidleren Erik Ohlsson, som i 1977 overtok en ruin av en gammel gård på den lille øya Fårö, og i dag er eier av en de vakreste og mest velrestaurerte gårdene vi noensinne har sett. Fårö ligger nordøst for selve «Storlandet» og er også kjent som Ingmar Bergmans øy. To av Bergmans filmer har dramatiske scener fra gården som i dag tilhører Erik Ohlsson.

I løpet av de neste dagene oppsøkte vi stadig nye områder på Gotland. På en typisk gotlandsk hellemark fikk vi faktisk også – tidlig en morgen – oppleve å se gotlandsgeitskjegg *Tragopogon crocifolius* folde seg ut. Det er det

ikke så mange som har sett! Og ved hjelp av Rolfs magiske trylleformularer, ble dette en uforglemmelig liten episode mens morgensola steg på himmelen...

Vi besøkte enda noen flere museer og enda noen flere kirker, vi vandret i enda noen flere blomsterenger og tråkket i enda noen sanddyner. Og sent en kveld, etter middag, dro vi ned til Lina myr og lyttet til forsommerkveldens mest intense fuglesang.

Men som navnet på reisen bærer bud om, så er det orkideene som danner den røde tråden. Gotland er det landskapet i Sverige som kan skilte med det største antallet orkidéarter, 33–35 arter. Vi er litt usikre på hvor mange av disse vi faktisk fikk med oss – det ble litt mange baller i lufta når vi opererte med både svenske, norske og latinske navn, men tallet ligger et

sted mellom 20 og 25. Det er omtrent det antallet som faktisk blomstrer på denne tiden av året. Hvis man vil se alle Gotlands orkideer, må man nok belage seg på å bli et par måneder.

(Ved nærmere studier av bilder, notater og videofilm vil vi kanskje få en mer eksakt oversikt over de artene vi fikk se, men det får vi kose oss med utover vinteren...)

Den siste kvelden fikk vi delta i en festmiddag av de helt sjeldne, med helstekt lam og underholdning med gotlandsk folkemusikk. Det ble en perfekt avslutning på en fantastisk uke. Og når tonene av «Gotländsk sommarnatt» fylte rommet med dragspel och bas, gikk det opp for oss: Vi må tilbake!

DAG VIGGO NILSEN

Foto: Per Madsen

• **Alnasuren – en veiviser til dyr, fugler og vegetasjon**

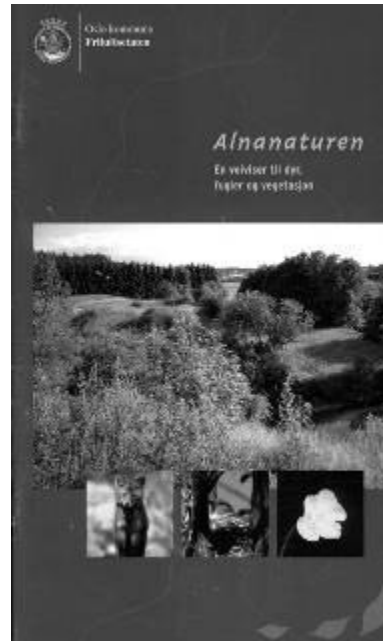
Her kommer enda et hefte fra Groruddalen. Denne gangen fra Alnavassdraget, og heftet på 38 sider tar for seg 12 områder som strekker seg fra Tokerud (Rommen) og helt ned til Svartdalen (en urskog i tjukkeste Oslo).

Heftet er utarbeidet av Oslo kommune, friluftsetaten, og er lagt ut ved rådhusets informasjonstjeneste. For å få tak i heftet kan du også ringe 23 22 70 00, og oppgi ISBN 82-92205-00-4.

Vi kom over dette hefte via Skolefridtsordningen på Rommen. Her var barna invitert til en tur i Groruddalen av kommunen. Turen startet fra gården Nyland, der en trivelig turvei slynger seg langs nordre bredd av Alnaelven. Her ble heftet utlevert til de voksne, og etter hvert har det også kommet firbladredaksjonen i hende.

Heftet tar altså for seg 12 områder med kart og forklaringer:

Tokerud, Haugen, Brubakk, Ammerud, Grorud, Nedre Grorud og Kalbakken, Nordtvet, Furuset, Alfaset og Tittutgrenda, Smalvollen, Etterstad og Svartdalen.

Vassdraget ligger i et plantegeografisk område som kalles den boreonemorale region. En overgangssone mellom varmekjære lauskoger i Mellom-Europa og lavlandets barskoger på Østlandet. Alnavassdraget kjennetegnes av nettopp slike forhold.

Det er funnet over 370 plantearter og omtrent 400 sopparter i området (av sopper er det funnet hele 16 rødlistearter).

Heftet er en inspirasjonskilde for oss som er på leting etter nye turområder, og det kan anbefales.

PER MADSEN

• Ber veivesenet klippe

I løpet det siste året har vi hatt en rekke artikler i Firbladet om bekjempelse av fremmede arter. Og i sommer fant vi et interessant innlegg i Romerikes Blad der Kåre Homble roper et varsku for den ukontrollerte spredningen av lupiner langs veiene. Problemet er omfattende mange steder i landet, og Homble nevner hovedveien til Gardermoen som et eksempel.

«Veivesenet gjør ingenting for å demme opp for lupininvasjon på Romerike», heter det i artikkelen som er skrevet av Hedda Lunder Bredvold. Vi siterer videre: «Den importerte arten, lupin, ble tidligere sådd langs veiene av Statens vegvesen. Med mange og spiredyktige frø, har den spredd seg voldsomt og dannet tette bestander. Nå fortrenger den naturlige arter.

– Veivesenet bør klippe før frøene til denne invaderende arten spres mer, sier Kåre Homble, som lenge har vært aktiv i Naturvernforbundet i Nannestad.

Lupinene blomstrer uberørt, selv om Vegdirektoratet anbefaler klipp i sine retningslinjer for grøntareal.»

Det gamle englandskapet har etter hvert blitt borte i Norge, og Kåre Homble hevder at grøftkantene har fungert som «asyl» for engplantene. Men når lupinene får råde grunnen, vil de stedlige ville vekster bli fortrent og så der.

Stipendiat ved Norges Landbruks-høgskole, Astrid Skringo, som forsker på naturlig revegetering av veikanter, hadde nettopp dette som tema i sitt foredrag i ØLAS regi på Blindern 10. november (se omtale side 7). Hun støtter Hombles krav om klipping.

Artikkelen stod i Romerikes Blad 2. juli 2004. Du kan lese hele saken på:

http://www.rb.no/lokale_nyheter/article1170174.ece

B

Retur: NBF ØLA, Botanisk museum, NHM, Postboks 1172 Blindern, 0318 Oslo

Styret i Østlandsavdelingen:

Charlotte Sletten Bjorå

leder

charlotte.bjora@nhm.uio.no
22 85 18 17

Marit Helene Lie

sekretær

marit.helene.lie@prevista.no
22 60 95 91 / 476 60 396

Hilde Friis

hilde.friis@sensewave.com
67 14 85 86 / 993 19 423

Catrine Curle

catrine@curle-halvorsen.no
22 50 59 50 / 932 49 709

John Magne Grindeland

nestleder

jm-grind@frisurf.no
22 71 01 91 / 971 80 375

Kim Hartvig

naturvernansvarlig

hartvig@broadpark.no
22 23 20 91

Ane Vollsnes

ane.vollsnes@itf.nlh.no
67 14 06 56 / 913 26 836

Siw Gjosund

siw_gjosund@hotmail.com
64 95 45 72

ØLA sine hjemmesider:

folk.uio.no/torac/Ola/Hovedside.html

Kan også nås ved å klikke seg fra hovedforeningens sider.

Stoff til Firbladet kan sendes til

firbladet@floranor.net

Deadline neste nummer: 1. febr. 2005

Kontingentsatser 2004

A-medlemskap kr 300

B-medlemskap kr 110

C-medlemskap kr 80